

Personalenheten
Karin Åhman

Rutin för delpension

Bakgrund

Den 1 januari 2003 trädde ett delpensionsavtal för statligt anställda i kraft som innebär att arbetsgivaren kan medge att arbetstiden för en anställd som fyllt 61 år minskas för delpension upp till högst hälften av heltidsarbete. Delpension kan beviljas längst till och med månaden innan arbetstagaren fyller 65 år när kollektivavtalad pensionsålder inträder.

Arbetstagaren ska före arbetstidsminskningen ha haft kollektivavtalad pensionsrätt i sammanlagt 120 månader. Varje ansökan ska prövas individuellt och vid beslut ska hänsyn tas till förutsättningarna för verksamheten, inbegripet det ekonomiska utrymmet liksom till den anställdes situation.

De centrala parternas syfte med delpensionsavtalet var och är att höja den genomsnittliga pensionsåldern för statligt anställda och att underlätta kompetensöverföring i samband med generationsväxling och parterna rekommenderar arbetsgivaren att i största möjliga utsträckning tillmötesgå arbetstagarens önskemål om arbetstidsminskning.

Delpensionskostnader finansieras av arbetsgivaren.

Riktlinjer för beviljande av delpension

Den grundläggande inriktningen är att en anställd arbetar till kollektivavtalad pensionsålder, vilket är vid 65 års ålder. En anställd kan dock gå i pension före kollektivavtalad pensionsålder, se information från SPV och Pensionsmyndigheten.

En anställd kan också med stöd av Lagen (1982:80) om anställningsskydd § 32a fortsätta att arbeta till 67 års ålder.

Delpensionsavtalet ska inte ersätta utan komplettera dessa alternativ (dvs sjukersättning och pension) och ambitionen är att, när verksamheten och de ekonomiska förutsättningarna så tillåter, kunna bevilja ansökningar om delpension som också **gynnar det aktiva omställningsarbetet** vid KMH.

Delpension kan beviljas tidigast från den månad den anställde fyller 61 år, eller vid en senare tidpunkt och längst till och med månaden innan 65-årsdagen. Det innebär att om en anställd med stöd av reglerna i lagen om anställningsskydd (LAS § 32a) fortsätter att arbeta efter denna tidpunkt föreligger ingen möjlighet till delpension efter fyllda 65 år. Om en anställd, som uppbär delpension, ändå vill kvarstå i anställningen efter 65 år upphör rätten att arbeta deltid.

Arbetsgivaren kan bevilja partiell tjänstledighet utan lön efter 65 år.

Ett beslut om delpension gäller normalt från delpensionstillfället och längst fram till kollektivavtalad pensionsålder (65 år). Arbetsgivaren kan undantagsvis ompröva ett beslut om arbetstagaren begär det på grund av ändrade förutsättningar eller om ledighetsförmånen missbrukats.

Delpension innebär att den anställde beviljats minskning av sin arbetstid i syfte att vara pensionär under den frigjorda tiden. Det är inte tillåtet att förvärvsarbeta och uppbära lön under den frigjorda tiden.

En arbetstagare som uppbär sjukersättning (tidigare sjuk-/förtidspension) beviljad av Försäkringskassan med minst 50 % kan inte beviljas delpension eftersom delpensionsavtalet kräver att den anställde arbetar minst 50 % av normal heltid. Om den anställde har sjukersättning med 25 % omfattning finns det en formell möjlighet att bevilja delpension med högst 25 %. Delpension beviljas inte om medicinska skäl för sjukskrivning/sjukersättning föreligger.

En anställd som beviljats delpension behåller sin rätt till tjänstepensionsförmåner som om han eller hon fortsatt att arbeta i oförändrad omfattning. Förmånerna i den allmänna pensionen påverkas däremot eftersom delpensionen inte utgör pensionsgrundande inkomst i den allmänna socialförsäkringen.

Delpension vid KMH

En anställd kan från 61 år beviljas delpension i det fall det bedöms som viktigt för KMH att behålla en anställd med svårersättlig och värdefull kompetens. Det kan också finnas en risk att den anställde inte kommer att orka arbeta heltid, även om nedsättningen av arbetsförmågan inte innebär sjukskrivning. För en anställd med sådan allvarlig medicinsk problematik att sjukpenning och sjukersättning bedöms kunna utgå ska detta alltid prövas i första hand.

Ytterligare skäl för delpension kan till exempel vara konstaterad övertalighet eller behov av kompetensväxling. Som underlag ska en verksamhets- och kompetensanalys redovisas. Kostnaden för delpensionen tas av den egna akademien/avdelningen.

I situationer när neddragningar måste genomföras för att klara ekonomin kan delpension bidra till att nödvändiga personalminskningar kan genomföras på ett, både för verksamheten och för de anställda, positivt sätt (Se Lokalt kollektivavtal om lokala omställningsmedel).

I de fall där delpension är en del av ett aktivt omställningsarbete med arbetsbrist som följd kan ansökan göras av chef för att använda lokala trygghetsmedel.

Ansökan och beslut om delpension

Ansökan om delpension inges av den anställde i så god tid som möjligt, dock senast 4 månader innan önskad tidpunkt för delpension.

Ansökan ska förutom kompletta personuppgifter innehålla

- från och med vilket datum delpension önskas
- omfattning av delpensionen och arbetstidens förläggning
- motiv för ansökan

Ansökan ska diarieföras.

Ansökan ska lämnas till berörd chef för yttrande. Berörd chef ska alltid samråda med planerings- och personalchef. Beslut fattas av rektor.

Yttrandet från chef ska innehålla en samlad bedömning av de konsekvenser en delpension skulle medföra för verksamheten med avseende bland annat på ekonomi, arbetsorganisation, kompetens-/generationsväxling och rekryteringsbehov.

Arbetsuppgifter och arbetstidens förläggning

Arbetstidens förläggning ska anpassas till verksamhetens krav och ska framgå i aktuell ansökan. En anställd som beviljats delpension betraktas därefter som deltidsanställd. Detta innebär bland annat att vid koncentrerad arbetstid gäller att kvotberäkning tillämpas för semester och eventuell sjukfrånvaro.

Omrövning av beslut

Den som sökt och beviljats delpension kan inte ensidigt ångra sig. Beslutet gäller fram till kollektivavtalad pensionsålder (65 år) och kan endast undantagsvis omprövas. Arbetsgivarens beslut kan inte överklagas.

Cecilia Rydinger Alin

Rektor